

Kuivast juba kõrini

■ Vihma sajab laisale, hää ilm virgale – HALJALA

Aprillis olid narvalased kaheksa korda laisemad kui Kuusiku ja Tallinna kandi inimesed. Esimesed said 37, teised kõigest 4–5 mm vihma.

Päikest palju, vihma vähe

Märtsi alguse korralikud sajuhood on põllumeestel juba ununenud. Aprilli lumi olevat septembri sõnniku eest, kuid Ida-ja Lõuna-Eestit paariks päevaks katnud kõhn lumekord ei andnud janustele taimedele kosutust. Lisaks tõmbasid päike ja tuul mullast viimast vett välja.

Meteoroloogia ja hüdroloogia instituudis rehkendati kogu Eesti aprilli keskmiseks sademete hulgakaks kesine 15 mm. Kui arvestada, et eelnenud kuul sadas ligi poolteist kuunormi, ei peaks häda kõige suurem olema. Nii on Tallinnas tänavu kahe kevadkuuga tulnud maha 47, Tartus 62 mm sademeid.

Viimase poolsajandi jooksul on põllumehed tunda saanud palju põuasemaid kevadeid: 1965 sadas Tartumaal jürikuus kohati vihma vaid 1 mm, märtsis 28 mm, 1974. aastal kogunes kahe kuuga 13 mm.

Aprill oli Tartumaal üks viimase 50 aasta päikeselisemaid, n-ö normikohase 167 tunni asemel näitas päike end kogunisti 252 tundi.

Midagi pole teha – aprill on selline tujukas kuu, kellelt võib kõike oodata. Lund saime küll näha, kuid kõva külma õnneks mitte. Klimatoloogiline kevad, mil ööpäevane keskmine õhutemperatuur ületab püsivalt +5°, saabus tänavu Tartumaale 10. aprillil, ligi kümme päeva tavalisest varem.

Aprillitav kuu

Eriti soe oli teine kümpäevak (6,9°), ligi 3° üle keskmise. Poole sajandi jooksul on vaid kuus aprilli keskpaika tänavusest soojemad olnud.

Kogu kuu Eesti keskmiseks õhutemperatuuriks arvatati kõrge 5,7°, mis on normist 2,5 kraadi rohkem. Kõige soojem oli Lõuna-Eestis (Võrus 6,6 ja Tartus 6,5°), kõvasti jahedam oli Peipsi ja mere ääres (4,5°).

Õnneks olid ilmad enne jüripäeva jahedavõitu, seepärast ei saanud lapsed suple-

mas käia (oleks nad seda teinud, kasvaksid nad ülekaalulisteks ning karvase kõhuga inimesteks, nagu olla Kolga-Jaani kandis täheldatud).

Ilm tegi tükke ka mujal. Paradiislikel Kanaari saartel tuli tapvat paduvihma, New York higistas 33 kuumakraadi käes. Nii kui USA meteoroloogid jõudsid teatada, et tänavu on tornaadosid harukordselt vähe esinenud, ründas maad 28. aprillil kogunisti 15 keeristormi korraga, tappes vähemalt kuus ja vigastades sadu elanikke.

Hiina kirdepiirkondi on tabanud tugev pöud – ligi 16 miljonit inimest kannatab joogivee nappuse käes. Malawis lisandus põuale veel kooleraepideemia. Indias tappis poole-tunnine äike 11 elanikku.

Jää kandis veel hobuseid

Sada aastat tagasi oli aprill Tartus märksa jahedam (–0,5°). Ööpäevased õhutemperatuurid kõikusid +12 ja –12° vahel. Sademeid tuli väga vähe: vaid 11 mm. Lumi, mida eelmisel kuul oli ligi meetri jagu, sulas alles 22. aprillil, jää hakkas

Emajõe liikuma 4. kuupäeval. Postimehele teatati Saaremaalt: Suures väinas on jää veel kõva, hobustega käiakse veel üle. Paastukuu hakatuses oli ilm pehme, lumi kadus silmanähtavalt.

Maavärisemine andis terves Põhja-Soomes tunda, kuulnud ka tumedat müristamist, ka toolid olla liikunud.

Viljandimaalt: Kevade on tõsiselt kätte jõudnud. Anisid ja kurga näikse siit üle põhja poole lendavat. Üleüldse on pääle ööpikute ja käge kõik rändavad linnud lõunamaalt tagasi jõudnud. Sügisel tuli lumi sulale maale ja seepärast ongi maa kerge tahenema.

Narvast: Täielikku kuuvarjutust, mis eila öhtu oli, ei saanud meie nurga elanikud mitte näha, sest et ilm pilves oli.

Tartust: Täna, 14 skp. öhtul sadas räitsakat, mis päeva pääle lume segaseks vihmaks muutus. Nõnda on tänavune tali haruldane pitk olnud: sügisel algas juba oktoobrikuul, ja nüüd ei ole ta veel lõppenud, lund on veel praegugi paiguti küllalt leida.

Viljandimaalt: Põhupuudus on suur, igatahes mõjub nälgimine lehmade pääle kõige kahjulikumalt.

Uputuse häda ei ole Tartus veel suur, ehk küll madalamatel kohtadel majad enam kuival ei ole.

AIN KALLIS